

НА ПЕРЕДЖОВТНЕВІЙ ВАХТІ

Комсомолку Тетяну Нежонковську на Олександрійському електромеханічному заводі знають як одну з кращих серед молодих монтажниць. Вона — ударниця комуністичної праці. Ставши на переджовтневую трудову вахту, Тетяна Нежонковська свої зміни завдання виконує на 130—140 процентів.

На фото: Т. Нежонковська.

Фото М. Тернавського.

Рік видання XII

№ 113 (1437).

ВІВТОРОК

21

ВЕРЕСНЯ

1971 р.

Ціна 2 коп.

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН ЄДИНІТЕСЯ!

МОЛОДИЙ КОМУНАР

ОРГАН КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ ЛКСМУ

РУБЕЖІ СЯГАЮТЬ ВИЩЕ!

Чи не рано підсумовувати перший рік нової п'ятирічки в сільському господарстві? Справді бо, ще й рілники не впоралися на полях, ще тваринники добирають до своїх здобутків. Та з цілковитою певністю можна судити про інше — моральне піднесення, яке панує серед молодих виробничиків, викликане Постановою Центрального Комітету партії «Про дальше поліпшення організації соціалістичного змагання».

Всі молоді працівники сільського господарства Олександрійщини охоплені живим, результативним трудовим суперництвом. Райком комсомолу розробив умови змагання, за якими велике місце відводиться засобам морального і матеріального заохочення. Кожен молодий тваринник, механізатор знає: здобувши перше

місце, він одержить вимпел РК ЛКСМУ, грамоту, премію. Його ім'я набуде популярності, його ставитимуть за приклад. І він знає за що: за відданість громадським інтересам, щире служіння Батьківщині.

Рубежі, яких ми намічаємо досягти, сягають все вище і вище, не втрачаючи при цьому реальності. Підсумки восьми місяців у тваринництві, наприклад, доводять, що домагатися 3-тисячного річного надоя — це вже справа «середняків».

Молоді тваринники Любов Фатовенко з колгоспу «Ленінським шляхом», Леонід Солянов (держкінзавод), Валентина Мартиненко (колгосп імені Леніна) мріють, і не без підстав про 4 тисячі. Боротьба за економне витрачання кормів, дотримання розпорядку і гігієнічних умов догляду за

тваринами, пошук резервів — ось ті напрямки, якими розгортається змагання.

Погода надзвичайно ускладнила осінні польові роботи. Вони сьогодні основні для комсомольської організації району. Молоді механізатори не пошкоднують сил, щоб вчасно зібрати досить високий урожай цукрових буряків та кукурудзи, не допустивши втрат.

На фініші першого року нової п'ятирічки накал змагання посилюється. Цьому сприяє глибоке вивчення в первинних організаціях району Постанови ЦК КПРС «Про дальше поліпшення організації соціалістичного змагання». Комсомольці ведуть за собою неспілку молоді.

С. ГЕКАЛО,

зав. відділом комсомольських організацій Олександрійського РК ЛКСМУ.

ІДУТЬ ЗВІТИ І ВИБОРИ

«Ми братимемо участь у завершенні дев'ятої п'ятирічки, — сказали на своїх звітно-виборних зборах комсомольці групи Т-70-Б Кіровоградського міського професійно-технічного училища № 4. — Ми з нетерпінням чекаємо тієї миті, коли заступимо на зміну у заводських цехах».

ТАК, з хвилюванням, надією і трішечки з тривогою ждуть вони права гордо промовити: «Ми — робітничий клас!» Уже рік виборюють це право у профтехучилищі. А попереду — ще два роки навчання.

Шифр Т-70-Б читається просто: учні-токарі набору 1970 року, група «Б». В училищі за ним ховається ще й інший зміст — передова, найкраща, найактивніша. Без Т-70-Б не обходиться жодний концерт, святковий і рядовий, жоден спортивний турнір, жоден інший масовий захід. Безкомпромісна боротьба у соціалістичному змаганні між групами висувала багатьох претендентів на першість, проте її досі нікому не пощастило випередити.

Деякі групи нового набору погрожують відібрати у нас першість, — говорила у звітній доповіді секретар комсомольського бюро Валентина Тарадай. — Тож треба вчитися ще краще, ми не досягли вершини, окремі учні іноді одержують незадовільні оцінки. Коли ми хочемо стати добрими робітниками, то

ЗА ПРАВО СТАТИ РОБІТНИКОМ

маємо всі, як один, бути добрими учнями.

Навчання виявилось головним предметом обговорення. Які причини недоліків? Які шляхи їх подолання? Такі питання ставились і відповідь на них знаходилась. Очевидно, зборам передувала ґрунтовна, тривала підготовка, стисла й конкретна доповідь, рядок за рядком, народжувався при допомозі активістів. Вона й підказала решті комсомольців, у яке русло треба спрямувати свої виступи.

Вони ще зовсім юні, їхній досвід якщо й зробив крок за межі шкільної партії, то поки що не далі навчального цеху. Проте ж зуміли критично оцінити свої успіхи.

Група, як ціле, виглядає активною. Ті, хто знаходить час для занять спортом, хоромим співом, танцями, горить у гро-

мадській роботі, — ті, як правило, одержують добрі й відмінні оцінки.

— А трійчонки? — запитували староста групи Світлана Лугова, учень Василь Макух. — Чому вони трійчонки? Бо їм бракує активності. Ми забуваємо про них. Згадаємо лише на зборах для того, щоб присоромити, навіть полатати. І не дбаємо, щоб по зборах вони були в полі

зору, мали доручення, відчували контроль за їх виконанням. Це допомогло б пробудити інтерес до громадської роботи, до своєї професії і викликало б бажання піднятися трохи вище тієї середини, за яку не лаять і не хвалять.

В училищі набрала поширення практика закріплення за відстаючими міцних знаннями шефів. Та ефективність такого засобу іноді незначна, через те, що така ж незначна відповідальність шефа за підопечного. Комсомольці шукали шляхи її підвищення і, здається, знайшли. На самому початку підготовки до чергового Ленінського заліку вирішили, що тільки тому відмінникові буде зарахований залік, який допоможе подолати відставача своїм підшефному. Цей пункт стане одним з головних в особистих зобов'язаннях, які візьме на себе кожен учень.

Перед зборами у розмові представник комітету комсомолу базового заводу «Червона зірка» скаржився, що багато випускників ПТУ № 4 дуже швидко залишають підприємство. Різні цьому причини. Одна з них — у величезних заводських цехах перед незнайомим устаткуванням молоді робітники розгублюються, почувають себе невпевнено, бо в процесі навчання користуються застарілими верстатами.

— Нам потрібне сучасне устаткування, — говорила Наташа Кравченко. — Комсомольці нашої групи просять: допоможіть, комсомольці-заводчани.

Наташа розповіла про зв'язки робітників з учнями. Ця дружба принесла чимало добрих плодів і вона дедалі міцнішає.

Комсомольці групи Т-70-Б знову обрали своїм ватажком одну з кращих учениць Валентину Тарадай. Після зборів їхні обличчя світилися вірою в свої сили.

На свої збори майбутні токарі запросили директора училища Л. М. Савченка, секретаря партбюро В. М. Жердєва, майстра В. Ф. Воскобовича, інструктора ЦК ВЛКСМ Бориса Юдінцева, секретаря обкому ЛКСМУ Михайла Громового, першого секретаря міському комсомолу Юрія Руднева, заступника секретаря комсомольського комітету заводу «Червона зірка» Сергія Вишницького.

І. БЕЗДІТНИЙ,

спецкор «Молодого комунара».

КІРОВОГРАДЦІ — НА ДРУГОМУ МІСЦІ

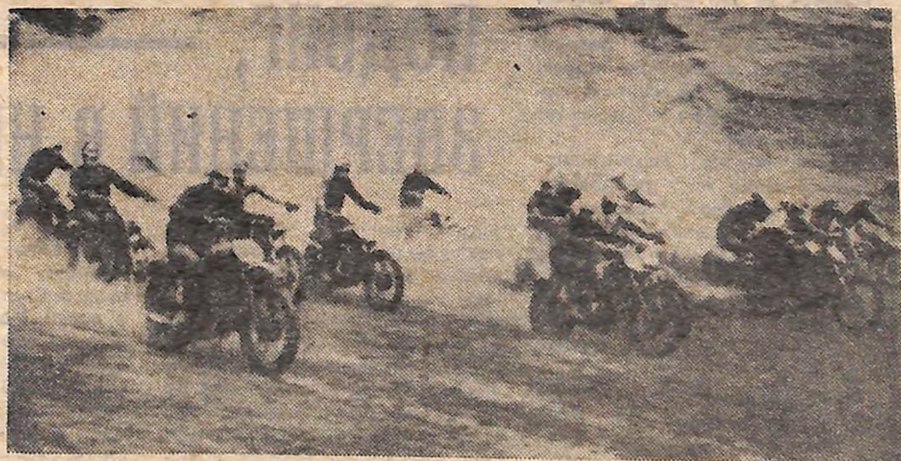
Позавчора в Олександрії на трасі «Вербова Лоза» відбулися змагання на кубок України з мотокросу.

Два дні перед стартом лив дощ. Траса розмокла. Але негода не завадила спортсменам вести напружену боротьбу за почесний приз, а декільком тисячам уболівальників слідкувати за цікавими подіями мотокросистів.

Перемогу здобули мотогощицькі команди київського СКА, за яку виступали кандидат у майстри спорту В. Гусятиник, майстри спорту В. Чернішков та В. Во-

бигло, майстер спорту міжнародного класу В. Погребняк. Минулорічні володарі призу, мотогощицькі Кіровоградського автомотоклубу цього разу задовольнилися другим місцем, на третьому — спортсмени Чернігівського автомотоклубу.

На лівому знімку: другі призери змагань — команда Кіровоградського автомотоклубу (зліва направо) В. Бородай, Є. Рибальченко, С. Чудинюк та В. Юшин. Фото праворуч: на трасі. Текст і фото Ю. ЛІВАШНИКОВА.

ПЕРША ПОХВАЛА — ВОРОТАРЯМ

Футболісти кіровоградської «Зірки» після триднювального турне по чужих полях, де набрали лише два очка із шести можливих, провели перший матч вдома. Вони приймали тернопільський «Авангард».

Наші гравці в цьому матчі били в ціль значно частіше, ніж будь-коли. Але тільки один раз добився успіху. В першому таймі гол забив Віктор Ступак. У решті

випадків авангардівський воротар рятував свою команду від голів. Недарма тренер виставили йому добру оцінку.

Найвищу оцінку серед кіровоградців дістав і Олександр Іонов. І на його долю випало велике навантаження. Він провів матч впевнено і зберіг свої ворота недоторканими.

Таким чином, «Зірка» перемогла з рахунком 1:0.

„В ЄВРОПІ ГОВОРЯТЬ ПРО МИР“

Ніколи ще пропозиція соціалістичних країн про створення загальноєвропейської наради з питань безпеки і співробітництва не була такою близькою до здійснення, як зараз. Такою є думка впливових органів преси, а також багатьох державних і політичних діячів не тільки Європи, а й Америки. Міністри закордонних справ північних країн — Данії, Ісландії, Норвегії, Швеції і Фінляндії в прийнятті ними цими днями спільного комюніке висловили переконання, що така нарада, скликання якої вони підтримують, була б «природним кроком на шляху до подальшої розрядки напруженості в Європі». А лідер демократичної більшості в сенаті США Менсфілд закликав американський уряд перестати пилити проти течії і підтримати загальноєвропейську нараду, однією з цілей якої було б створення шляхів до укладення пакту про ненапад між країнами НАТО і країнами Варшавського договору. Підписав підсумок своїх зустрічей з керівними державними діячами семи західноєвропейських країн, Менсфілд підкреслює в доповіді конгресу: «В Європі говорять про мир... НАТО займається виправдані в душі холодної війни, в той час як потенційна політична клімату в Європі вказує на перспективу загальноєвропейського мирного врегулювання».

Все це — дуже красномовні думки, коли взяті до уваги, що не так давно на Заході займалися головним чином вишукуванням різних приводів для того, щоб будь-якими засобами опорочити ідею загальноєвропейської наради.

Різкий перелом настроїв і сприятлива політична атмосфера в Європі виникли насамперед завдяки енергійним крокам лашої Радянської держави, яка послідовно і впевнено втілює в життя зовнішньополітичну програму, висунуту Л. І. Брежнєвим у Звітній доповіді ЦК КПРС XXIV з'їзду партії і схвалену з'їздом.

Великим успіхом цієї політики є підписання угоди чотирьох великих держав — СРСР, США, Англії і Франції — щодо Західного Берліна. Чверть століття вороги миру і безпеки народів використовували проблему Західного Берліна для отрує-

ня політичної атмосфери в центрі Європи. Чотиристороння угода не тільки ліквідує вогнище напруженості в цьому районі, а й вибиває ґрунт з-під ніг противників загальноєвропейської наради, які виправдували свою тактику зволікання і саботажу тим, що, мовляв, скликання такої наради неможливе, поки не розв'язано проблему Західного Берліна.

Реакційним колам в ФРН і за її межами тепер набагато важче саботувати підготовку загальноєвропейської наради, а їх ізоляція з кожним днем стає дедалі очевиднішою. Канцлер ФРН Брандт заявив, що угода чотирьох держав — «це значний крок на шляху до розрядки напруженості, який сприяв догоду ФРН з Радянським Союзом, укладений у серпні 1970 року». В політичних і громадських колах Західної Німеччини наростають вимоги якнайшвидше ратифікувати договори з Радянським Союзом і Польщею, поспішаються настрої на користь скликання загальноєвропейської наради.

С. ЛОСЄВ.
(ТАРС).

РЕПЛИКА

Як литаври стихли

Зелений пагорб круто впирається в ставок і, розвісивши в сторони прибережні зарослі, віками не втомлюється вдихати своє віддзеркалення. Що й казати, гарне місце вибрали комсомольці Букварки для свого парку. Згуртовано виходили на недільники, саджали у масний чорнозем тендітні саджанці, уявляючи, як згодом шумітимуть могутні крони, які збиратимуть у місячні ночі по вінця солов'ячий щебет.

Минуло три роки. Забули за цей час комсомольські активісти про запальні розмови з приводу ініціативи букварців, забула молодь про парк, деревця зачахли без догляду, не витримавши конкуренції з бур'янами. Вижили 5—6 рядів дерев, але й ті досі потопують у ядучому оточенні. Щоправда, недавно сільська Рада вирішила хоч чимось допомогти паркові. Помахали там трохи косами. Але пристовбурні круги досі забур'янені, і осот з пирієм не послаблюють свого по-лону.

Оце й усе, на що вистачило запалу у молоді села Букварки.

О. РАКІН,
студент факультету журналістики Київського державного університету.
Олександрійський район.

За вісім місяців першого року нової п'ятирічної колективної угоди Леніна Шебеніського газопромислового управління імені 50-річчя Жовтня (Харківська область) видобув понад 113 мільйонів кубометрів газу.

На фото вгорі: країні спосари газопромислового управління В. Волошин і Г. Потока.

Зараз у Москві близько 30 тисяч гектарів зайнято під парками, скверами, бульварами, що становить третину всієї площі міста. Генеральний план розвитку Москви передбачає розширення лісопаркової зони до 275 тисяч гектарів. Цей знімок зроблено в Південно-Західному районі Москви.

Фото О. ТАТАРЕНКА. (Фотохроніка РГТАУ) та І. ДЕНИСЕНКА (АПН.)

ДУМКИ, ВІДГУКИ, РЕЦЕНЗІЇ

ПРОЧИТАНА остання сторінка хвилюючої книги, автор якої — легендарний ас, найрезультативніший винишувач, тричі Герой Радянського Союзу Олександр Іванович Покришкін.

Про цього мужнього воїна написано багато. Але його книга «Небо війни» сприймається з виключним інтересом. Вона написана у формі щирої, задушевної розповіді і сприймається як звіт перед новими поколіннями за ті прожиті, нечувано важкі роки Великої Вітчизняної війни, коли кожен складав іспит на вірність народу, на мужність, на волю до перемоги.

Автор, він же і герой повісті фронтових літ, розповідає в книзі про своїх бойових побратимів, про невдачі і тяжкі втрати першого періоду війни, про зростання могутності радянських військово-повітряних сил, бойове мужіння льотчиків, про їх немирушні подвиги в небі.

Покришкін описує десятки повітряних боїв, з яких виходив переможцем, чесно, з громадянською мужністю розповідаючи про невдачі і промахи. Саме ця щирість підкупляє вас, викликає на довіру, і ви йдете по сторінках повісті, до кінця вірячи кожному слову автора. Вам стають близькими глибока покришкінська ненависть до підступного, ві-

роломного ворога, його сум за полеглими в боях полковими друзями. Ви захоплюєтесь нестомним ратним трудолюбством безстрашного сокола, його священною вірністю зброї, яку вручила йому Вітчизна.

Покришкін — природжений льотчик. Але його бойове щастя — не випадковість. Олександр Іванович постійно

ласть рішуча, бойова манера Покришкіна, його звичка називати речі своїми іменами. До таких слід перш за все віднести командира полку Красєва, людину безініціативну, яка зупинилась у своєму розвитку і якщо просувалась вгору, то тільки на славі своїх підлеглих. Скориставшись суттєвою Покришкіна з двома офіцерами, Красєв докладас

ли зростаюче виробництво могутньої бойової техніки і озброєння. Авіаційні частини поповнювалися сотнями і тисячами літаків. В небі, зокрема над Кубанню, де воював Покришкін, розгорілися небачені бої, в яких з обох сторін брали участь сотні літаків. Тут гітлерівському люфтваффе була нанесена розгромна поразка. Наші льотчики оволоділи майстерністю масових нищівних ударів.

Покришкін постійно на передовій — і тоді, коли був заступником командира авіаескадрильї, і тоді, коли став командиром авіадивізії. До речі, той самий Красєв, який був у Покришкіна командиром полку, став згодом його заступником. Але Красєв дуже далеко зайшов у своїй недоброчесності і, природно, вони розсталися назавжди.

Читаючи книгу, щиро радієш за героя повісті — за його мужність, відвагу, неперевершену бойову майстерність. За роки війни О. І. Покришкін зробив 560 бойових вильотів, брав участь у 156 повітряних боях, збив 71 ворожий літак, з яких 59 було захоплено. Радієш за те, що він завжди був чесним, безкомпромісним. Радієш за його чисте, вірне кохання до медсестри Марії, яке зародилося на фронті і принесло йому тривожне і водночас світле щастя.

Книга допоможе одним глибоко пізнати героїчне минуле нашого народу, іншим — обрати шлях у житті. Хто мріє про горді польоти в безмежних просторах неба, той ще більше полюбить його, прочитавши книгу Покришкіна. Але найголовніша цінність книги в тому, що вона вчить по-справжньому любити Вітчизну, вірно служити їй у години найтяжчих випробувань.

Мемуарний твір справляє незабутнє враження. Найпершу роль тут, звичайно, відіграв багатосторонній фактичний матеріал. Не останнє достоїнство книги — її мова, довершений літературний стиль. В цьому заслуга українського письменника Антона Федоровича Хижняка, відомого читачам своїми повістями «Тамара», «Негамовний», романом «Данило Галицький» та іншими творами, який зробив літературний запис спогадів О. І. Покришкіна.

Книга «Небо війни», яка вийшла 100-тисячним тиражем у видавництві політичної літератури (Київ, 1971), не залежується на полицях книжкових магазинів. Це говорить про заслужений успіх, який вона має у читача. Цей твір, безуміс-но, посідає в радянській мемуаристиці одне з найпопулярніших місць.

А. КРЯТЕНКО.

ПОБУТ — МОЛОДІЖНА СЛУЖБА

МОЛОДА, вродлива жінка з чорним, зібраним в тугий пучок, волоссям сидить переді мною. Стихають слова, тчуть оксамитову доріжку в далеке вчора.

Обікрала наше дитинство війна. Мама було сяде, заколисує мене, співає такої журної пісні, плаче та промовляє: «Коли ти станемо вільними». Чорний хліб неначе прямики для мене залишали. «Ми якось перебіємо», — кажуть, а їй росте...»

Повернулись наші, — долинали до мене слова співбесідниці, — легше стало, скоро і тато повернувся додому...

Замовила. Опустились довгі повіки. — Занічила сім класів і якось кажу мамі: піду вчитися на курси крою та шиття.

Так і стала я швачкою. З того часу дванадцять літ проваджую. Неначе все недавно було. Пам'ятаю, прийшла я в майстерню, дівча молоде, косички стрічкою стягнуті. Дивлюсь, як вправно бігають руки швачок, як дрібненько цокотять голочки, і трішечки страшнувало стало. Невже і я колись навчуся цьому! Підійшла до мене жінка: «Катюшею зовуть?» — при-

«ДОВІРИЛАСЬ Я ГРИГОРІВНІ...»

вітно всміхається. — Мені говорили про тебе. Почала шити. Намагаюсь, щоб усе до ладу було, щоб швидше замовлення виконати. А воно не виходить.

Не гарячкуй доню. Защеміло серце від отого «доню». Довірилась я Паші Григорівні. І в свої сили повірила. Через півроку виконувала вже самостійно завдання.

Після того як стала ученицею, ще два роки веснувала, та й заплели мені подруженьки дві коси. З того часу я вже не Цибулько.

Валки брів попливали вгору, на високе чоло, ніби запитуючи, скільки раз зозуля весну зустрічала.

А вже Сергію в другий клас ходить, — в роздумі мовила вона.

Загомонілись ми, на роботу час, — всміхнулась. — Зрослась я з колективом і, як не бачу довго дівачат по бригаді, аж сумно стає. Підеш у відпустку — день-два неначе так і треба на роботу не йти, а потім — засумую. Ніби від життя відірвалась.

Ми йдемо до павільйону № 3 комбінату побутового обслуговування населення. Золота осінь стелиться килимом з опалого листя під ноги.

Ось і бригада по пошиву верхнього чоловічого і жіночого одягу. Вісім швачок. Дівчата в липні завоювали першість в змаганні по комбінату і одержали перехідний вимпел. Свою частку в цю перемогу внесла і Катя.

Бригада швачок, якою зараз керує Катерина Адамко, підмінюючи свою подругу Катерину Іванчик, що пішла у відпустку, склалася років вісім тому. Дівчата перейшли до прогресивнішого методу пошиття одягу: кожна з них виконує лише відведену їй операцію. Чимало членом бригади, — Ніні Писменній, Ліді Усик, Явдосі Юрченко, Ніні Корж, Раїсі Сабі, Валентині Світловій, — записали подяку громадян. Гортаю книгу скарг та пропозицій. Записи ведуться в ній з 1966 року.

Подяка, подяка, подяка. І мені спало на думку, чи не пора б нам змінити назву цієї книги. Золотими літерами написати: «Книга шави і земного уклону трудівниці».

Д. ЛЯШЕНКО.

М. Бобринець.

„ЗА ДОПОМОГУ КОЛГОСПОВІ...“

Дош не вшухав майже дві доби зряду. Фермським подвір'ям час від часу проїздили підводи — корми розвозили.

Найнадійніший вид транспорту, — мовив скотар, ветеран колгоспної праці Іван Самійлович Головченко.

— А ось моя зміна, — Іван Самійлович вказав на двох хлопців, що стояли біля ферми.

Це були учні Павлівської восьмирічної школи Іван Лисенко та Андрій Федоренко.

Завідуюча молочно-варною фермою Г. І. Малолітко попросила їх доглядати групу телиць. Хлопці охоче згодилися.

Три місяці трудилися не гірше, ніж дорослі. Телічки швидко ростуть, прибавляють у вазі. І мало хто знав про це у школі. Тому як всі були здивовані, коли на святі першого дзвоника секретар партійної організації колгоспу Олександра Степанівна Сіра вручила восьмикласникам Іванові й Андрію цінні подарунки, грамоти.

— За велику допомогу колгоспові, — мовила вона, поздоровляючи комсомольців.

Вчаться хлопці в школі добре. А як тільки пролунає дзвоник, мчать прямо з портфелями на

ферму. Бо там на них чекають їх підшефні. Хоч і є кому доглядати теличок, та хлопці не довіряють. Прийдуть, почистять їх, перевірять чи нагородовані, напоєні. Часто-густо самі їздять за кормами.

Андрій та Іванко почували себе повноправними господарями на першій фермі. Щоб чужі машини не їздили через двір, хлопці самі виготовили і підписали таблички об'їзду. Тепер хто б не їхав — зважить на це.

В. ЯЦЕНКО,
працівник районної газети «Соціалістичне село».
Онуфріївський район.

Познайомтесь, будь ласка. Людмила НИКИФОРОВА, Дев'ятикласниця Глодоської середньої школи Новоукраїнського району. Люда — секретар шкільного комітету комсомолу. І в тому, що минулий навчальний рік ця школа закінчила із сто-процентною успішністю — немала її заслуга.

Та краще всього вона розповість про це сама.

НЕ З ОДНОЮ МІРКОЮ

Питання успішності, скільки я пам'ятаю, ніколи не сходило у нас з порядку дня. Але все чогось не доробляли. І в тому році ми вирішили будь-що домогтися стопроцентної успішності.

За основу взяли рейди-перевірки виконання домашніх завдань. З членів комітету виділили учнів, і вони кожен день перед початком заняття робили так звані «наскоки». Причому ніхто не знав наперед, який клас буде перевірятись. Це вирішувалося десь хвилину за 15 до початку уроку.

Пам'ятаю, був у нас один цікавий випадок. Перевіряли ми десятний клас. А в рейдовій бригаді — всі восьмий і дев'ятикласники. От десятний і вирішив цим скористатись. Зробили вигляд, що завдання виконали всі. Але у вчительки Віри Григорівни Корон і Фені Федорівни Будило заправся сумнів.

— Не може бути, — не погоджувались вони.

І вирішили самі перевірити. І що ж? Виявилися праві. В декількох товаришів завдання було не виконаним.

Та подібний випадок більше ніде не повторювався. Бо десятикласникам тоді добре за це дісталося.

Не можу не сказати і про дев'ятий Б (тепер він випускний). Разів три підрад під час перевірки у них було не все гаразд. Ми побачили, що до них треба

живати якихось інших заходів. І вирішили провести в цьому класі відкриті комсомольські збори.

На зборах були присутні завуч, багато вчителів, весь комітет. Рішення було суворим — трьом учням знизити поведінку за тиждень.

АЛЕ, хочу сказати, що не тільки рейдами ми домоглися успіху. Скільки разів бувало, що й додому доводилось ходити до невістачок. З батьками говорити. На Віктора Д., вважаю, тільки це й подіяло. Він виправився.

Рейди-перевірки проводимо і тепер кожного дня, відвідуватимемо батьків тих учнів, які відстають. А ще запровадимо такий захід, як проведення щомісячних лінійок. На них заслуговуватимемо секретарів комсомольських організацій груп про успішність класу, про те, що роблять вони, щоб поліпшити становище.

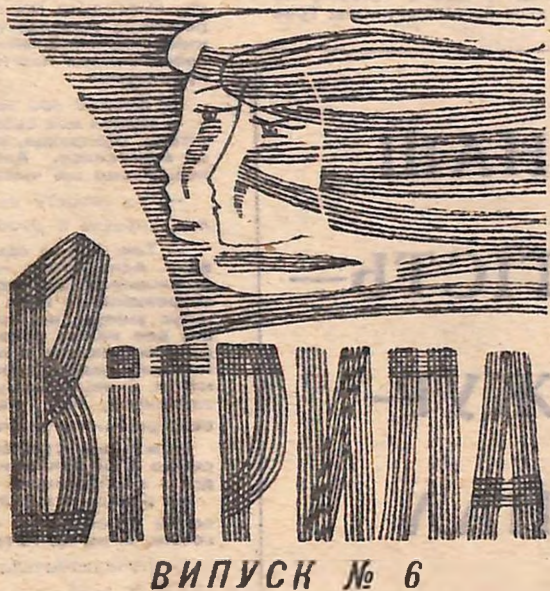
Думаю, що персональна відповідальність комсорга теж дасть свої плоди.

Л. НИКИФОРОВА,
учениця 9-го класу Глодоської СШ.
Новоукраїнський район.

ДОРОГІ ДРУЗІ!

Знову ми зустрічаємось на сторінках клубу для старшокласників «Вітрила». Це перше наше засідання в цьому навчальному році. Тема його — чим живуть старшокласники сьогодні, що хороше встигли зробити від початку навчального року.

Чекатимемо ваших нових повідомлень і листів. Пишіть нам, що нового у вашій комсомольській організації, групі. Як допомагає комсомол піонерії зустріти їх велике свято — 50-річчя піонерської організації, що вас цікавить, чому присвячимо наступне засідання клубу «Вітрила».

УРОКИ в школі давно закінчилися, але на третьому поверсі у вікнах загорілось світло. Крізь кватирку чулись акорди баяну та говірка дівчат.

Шкільний сторож поглянув на вікна, потім на годинник і рішуче попрямував до шкільних дверей. Світло погасло. А через деякий час з дверей вийшли дівчата.

— Спочатку все добре, — роздратовано говорила дівчина з великим портфелем в руках, — а потім починається хто-зна що. Ніби і музики ніхто не чує...

— Дійсно, Олено, треба щось робити...

ШЛЯХ ДО „ГУЦУЛКИ“ АБО ЩО ДАВ ДЕВІЗ — «НЕ ВІДСТУПАТИ»

Після недовгого мовчання дівчина, яку звали Оленою, впевнено відповіла:

— Треба працювати. Щодня працювати. Цей танок обов'язково у нас вийде.

А почалося усе з того, що у Кіровоградську СШ № 34 запросили керівника художньої самодіяльності. Він розпочав репетиції. До танцювального гуртка запросили десять дівчат. І почалися заняття з підготовкою збори між змінами.

Непомітно пролетів місяць, а в танцювальному гуртку — ніяких зрушень. Керівник спо-

чатку виправдовувався, а потім і зовсім розраховувався.

А відступати було нікуди. Через тиждень-другий розпочинався міський огляд-конкурс колективів художньої самодіяльності і відмовитись відступати в ньому — означало б забути про честь школи. Це добре розуміли гуртківці — десятикласниця Олена Черноскулова та Юля Кирюшина.

— А якщо ми самі, без керівника? Хіба ми не зможемо? — спитали вони подру-

дівчата повірили в свої сили і в школі почав існувати гурток народного танцю. Вести його почали дві нерозлучні подружки Юля та Олена. Звичайно, не відразу все виходило як треба, але оптимізму дівчат можна було позаздрити.

І ось уже учасники шкільної художньої самодіяльності виступають перед майбутніми воїнами в обласному військкоматі. Коли на сцену вийшли

танцюристи, легенький шум серед глядачів припинився. Дівчата вийшли зі своєю барвистою «Гуцулкою»...

Дівчі викликали на «біс», а коли почервоніли від швидкого танцю і збентеження з'явилися на сцені втретє, до них піднявся майор і щиро подякував за захоплюючий танок. Це була перемога.

Повертаючись додому, дівчата вже складали нові плани. І можна бути певними — удача стане їх вірною супутницею, бо одного разу вони не відступили. А потім це стало їх девізом.

В. ШАРИКОВ,
м. Кіровоград.

А ВИ ЗМОЖЕТЕ?

КОЛИ приходиш у тринадцяту школу — араз забуваєш, що це улюблений заклад. Бо перш за все кидається у вічі море квітів. Немає найменшого клатка землі (крім заасфальтованих доріжок), де б не було

міл. різноманітні лілії, декоративні квіти з киммерійськими назвами. А завітайте у шкільну теплицю! Це справжнє чудо. 50 видів африканських кактусів, пальм тут привільно себе почувують, приваблюють незвичайної краси квітками. Найнижчі із квіток біло-сніжні калли цвітуть цілу

шість серед шкіл міста за участь у виставці квітів. Про це свідчать призи, дипломи, подарунки.

А це старшокласники виявили ініціативу організувати виставку квітів у школі. І вона була відкрита. Це не просто була виставка, а конкурс між класами на краще оформлення букета.

Треба було бачити, скільки фантазії, знання, витонченості проявили учні. Ось стоїть кришталева ваза. В ній довга гілка колючої троянди і червоні гвоздики. Попробуй здогадатись, що це «Дорога батьків». А поруч, в такій же вазі, гілка плакучої іви і гвоздики символізують «Тугу матері».

На виставці не лише букети, є цілі композиції. Ось ящик з янтарним піском. В ньому — представники африканської рослинності — кактус і пальма. І тут же наше, українське «сонечко». Композиція називається «Сонце свободи зійде над Африкою».

Виставка не позбавлена теплої гумору. Він втілений у дівочому гаданні «Любить не любить» та інших. Кожен букет має свій зміст, свою символіку. Навіть простий на перший погляд букет звичайних білих і синіх астр представляє «Біло-сніжку і сім гномів», а

пара найніжніших білих лілій — «Ніжність».

Шкільна виставка була не просто демонстрацією учнівського квітництва, а конкурсом на краще оформлення тематичного букета. Загальна назва йому — «Кращі букети Іллічу». І присвячений він 50-річчю утворення Радянського Союзу та ювілею піонерської організації.

Переможців конкурсу багато. Підсумки журі підведено по паралелях (класах). Переможцями вийшло вісім класів.

Г. ІВАНЧЕНКО.

На фото: виставка квітів у середній школі № 13. Фото Ю. СИНЕЛЬНИКОВА.

ДВІ ЛІЛІЇ — НІЖНІСТЬ

їх. Різноманітні жоржини і астри, гладіолуси і сонечка...

Милують око вони з ранньої весни, коли найпершими зацвітають дзвіночки, і аж до пізньої осені, коли залишаються одні хризантеми — найпізніші і найбільш холодостійкі квіти.

А скільки тут кущів і дерев! Школа справді потопла в зелені. І немає ні огорожі, ні високих парканів. Але від цього не скудіє багату шкільна флора. Бо в когось ж то рука підніметься на роботу дитячих рук.

З настанням зими квітля у школі не меншає. Не стає їх тільки на подвір'ї. Зате в коридорах, їдальнях, кабінетах яких тільки не побачиш. Плестучи традиційні (що в народі звуться павучка-

зиму. Навіть алое цвіте. А поміж цим царством привільно гуляють черепашки і їжачки. Справжній екзотика.

Маючи таке багатство, тринадцята школа не має з нього ніякої матеріальної вигоди. Квітів тут не продають. А дарують з дорогою душею. Особливо навколишнім дитячим садкам і яслам, всім, хто любить рослинність. І від цього ж знають вони не біднують. Навпаки, різновид рослин весь час збільшується.

Школярі тринадцятої своїм квітництвом завоювали не абияку популярність у місті. Без їх участі не обійшлося жодне міське свято квітів. І хоч школа існує всього шість років, п'ять із них вона тримає пер-

НА ВАШЕ ПРОХАННЯ

Десятикласники Володимирівської середньої школи № 1 Знам'янського району нас запитували, коли ставиться задовільна оцінка за поведінку.

Відповідаємо, що у відповідності з Статутом школи та спеціальним роз'ясненням Міністерства освіти зараз у школах країни введена трьохбальна система оцінок за поведінку. Це — зразкова, задовільна і незадовільна.

Зразкова поведінка ставиться тому учневі, який є взірцем для інших, бере активну участь у громадському житті, добре вчиться, зразково поводить себе не тільки в школі, а й поза її межами.

Задовільна ж поведінка вважається доброю оцінкою. Вона ставиться учням, які непогано вчаться, але недостатньо активні, одержують задоволення, не є прикладом для інших. Як правило, задовільна оцінка за поведінку ставиться основній масі учнів.

ДЛЯ ВАС, ПРО ВАС, З ВАШОЮ УЧАСТЮ

Ці слова є девізом «Ранку» — громадсько-політичного і літературно-художнього ілюстрованого журналу ЦК ЛКСМУ. Твої поради і твої зауваження, шановний читачу, збагачують редакційні плани — і з'являються нові адреси, нові теми, нові рубрики.

У нинішньому році ти, наш читачу, вперше визначив нову цифру тиражу «Ранку» — 100 тисяч. Отже, більше стало шанувальників журналу і це зобов'язує нас глибше, пристрасніше, цікавіше розповідати про молодого нашого сучасника — активного будівника комуністичного суспільства.

«П'ятирічка і ми» — основна тема публіцистики журналу. Ми поділимо твоїх ровесників на велетенських будовах, на пишених ланах, у наукових лабораторіях — там, де ви значається темп нової п'ятирічки, де натхненно трудиться молодь над вітанням історичних накреслень XXIV з'їзду КПРС.

Твої запити, шановний читачу, широкі і різноманітні: проблеми робітничої і сільської молоді, будні армії, студентське і шкільне життя, героїчні сторінки Країни Рад, історії комсомолу — ці теми знайдуть широке висвітлення в «Ранку». Знаменному ювілею — 50-річчю утворення СРСР присвячує «Ранок» ілюстрований цикл розповідей про всі братні радянські республіки, про їх досягнення.

Полюбилося шанувальникам журналу нова наша рубрика «Інтерв'ю «Ранку»».

Літературні дебюти — то давня і добра традиція журналу. Щодо вітає новобранців поезії рубрика «Доброго ранку».

Редакційний портфель поповнюється цікавими творами і відомими, і молодими літераторами. Назвемо лише кілька імен — Б. Олійник, І. Муратов, П. Воронько, І. Цюпа, Є. Гуцало, М. Петренко, Р. Самбук, Ф. Макевичук, М. Білун, П. Глазовий, Ю. Прокопенко та багато-багато інших.

Чимало приємних сюрпризів принесуть тобі, шановний читачу, розповіді про життя молоді за рубіжем, пригодницькі твори, нові пісні, спортивні огляди, калейдоскоп незвичайних пригод, поради модельєрів.

Так, ми готові до нових зустрічей з тобою, наш читачу. І віримо, що ці зустрічі будуть для тебе цікавими й корисними.

А. КРИЖАНІВСЬКИЙ,
відповідальний секретар журналу ЦК ЛКСМУ «Ранок».

З НОВИХ ПОЕЗІЙ

А. М'ЯСТКІВСЬКИЙ

НА КОРДОНІ

На кордоні, на далекому,
лісові дзвіночки сині-сині.
В тих дзвіночках дорожче,
Батьківщини...

Біля кленів коханої очі
цівлі,
а вона, як у пісні, як в мрії...
На кордоні білилися орли —
досі зорі маками зоріють.

А тривога ходить через ніч
тихим перелунням дзвону.
На кордоні доні навесні
казочку придумую червону.

Тільки доні в мене ще нема.
Лісові дзвіночки сині-сині...
На кордоні в лютому зима.
Пролісок голівку піднімає.
На кордоні спокій
Батьківщини.

Він щойно повернувся
із Сибіру. Схвуд і за-
смаг. «Известия»
на першій полосі
вмістили фото:
«Крилатий гігант
АН-22, пілотований
екіпажем Юрія
Курліна, доставляє
потужну техніку
будівникам нафто-
проводу Олександрівськ — Анжеро-
Судженськ».

Юрій Володимирович — високий, гарний своєрідно мужньою природою, впевнений у собі. Режисери шукають таких на роль позитивного героя.

А він і є Герой. Справжній. Знає, що на видноті, і вміє триматися. Сотні разів доводилося давати інтерв'ю. І вдома, і за кордоном. В гостях обходиться без перекладача, відмінно володіє англійською.

Якось на аеродромі журналіст попросив його: «Пригадайте якийсь надзвичайний випадок з вашої праці».

Курлін заусміхався: «Надзвичайний? Щось не пригадую. Поки що бог милував. Мабуть, такий уже я облагополучний льотчик. Тільки б не наврочили».

Курлін посміхався. Застря він мав випробувати дослідний «Антей» на стійкість при нудних атаках крила, що перевищують критичні.

Навіть неважко згадати, що це означає, коли йдеться про таке громадище, як АН-22. Треба вияснити, до якої межі машина зберігає керуваність. За нормою екіпаж складається з шести чоловік. Полетять лише троє. Курлін і двоє його помічників. Троє —

ІНТЕРВ'Ю «РАНКУ»

ПРАВО НА РИСК

НА ЗАПИТАННЯ ЖУРНАЛУ ВІДПОВІДАЄ ГЕРОЙ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ ЛЬОТЧИК-ВИПРОБУВАЧ ЮРІЙ КУРЛІН.

підтвердив думку геронтологів: здорова людина може й повинна жити без хвороб. А взагалі медичні відношення до нашого брата аж донедавна досіпливі, будь-яка хворість, навіть звичайний грип, важився ними як «надзвичайна подія». Захворіти — для нас це означає одержати серйозне попередження про небезпеку і, можливо, одного чудового дня бути спаним «на землі».

— Часто чуємо: в авіації немає дрібниць. Чому так категорично?

— По-перше на прикладі. Що може бути «дрібнишчим» за звичайну гайку, котрою кріпляться покажчиків в кабіні льотчика? Але ж ця сама гайка стала не так давно причиною катастрофи великого лайнера однієї англійської авіакомпанії. Під час польоту гайка намертво заклинила керування дрибниця! Одгінтившись, упала на підлогу, далі потрапила в шпину і лягла точно в зорі між тугами. І всі зусилля льотчиків виявилися марними... Показово, що прийнявши половину усіх льотних пригод пов'язана саме з подіями «дрібницями». Виходить, «дрібниця» в авіації небезпечніша навіть за серйозний конструктивний промах.

— Космос вас не вабить?

— Кожен має свою справу. Моє місце за штурвалом літала. Щоправда, якщо запропонували б злітати, я б не відмовився. Але повторюю — і в «ближньому» небі маємо ще чимало справ.

— Чи садаєте ви, що страх в льотчій «позитивне», корисне в роботі льотчика-випробувача?

— Так. Але за однієї умови — що почуття це керуване. Адже страх — то емоційно-висловлені наслідки людського інстинкту, інстинкту самозбереження. І коли принести неможливість — що існує унікальним, не знайомим з почуттями страху, — то він для нашої роботи непридатний. Отже, інстинкт самозбереження в певні хвилини, навіть секунди, допомагає людині змобілізувати всі сили, волю й перемоги. Інакше кажучи, правильно «розв'язати надзавдання», тоді як сміливець з «патологічною» безстрашністю цього не подумав.

Всім буває страшно, треба тільки вміти керувати собою в ці хвилини, щоб страх не скупав волю до дії. І з найменшим інтервалом! Але це вже залежить від реакції і загальної професійної підготовки. Головне і найважче — навчитися владарювати над собою. Втім, це потрібно в житті кожному.

— Непередбачена критична ситуація. Як ви готуетесь до неї?

— Будь-яка нова машина дарує тобі багато «сюрпризів». Це передбачає. Дуже рідко черговий «фокус» може застати тебе зненацька. Випробувач внутрішньо завжди чи майже завжди готовий до будь-яких несподіванок. На те він випробувач. Але, буває, звичайно і те, що називають непередбаченою ситуацією. Здавалося б, чи є щось простіше, ніж звичайна пергонка уже «обкатаного» літала з одного аеродрому на інший? Зліт і посадка — от і все. Поступаєш місцем другому пілотові — хай зайвий раз потренується. Щойно злетіли, а вже час сісти. Заходимо на смугу. Все правильно, все точно. М'яко торкаємось бетонки. Але що це? Два крайні гвинти не сходять на заданий режим. Мчимо з недозволеною швидкістю! Найперший імпульс — в чім річ? Що робити? І в цю ж частку секунди пригадує, що я на правому сидінні! Рішення повинен приймати лівий льотчик, лівий завжди командир... А руки самі тягнуться до важелів — повний газ, форсаж чотирьох двигунів, і спробувати злетіти, поки не пізно! Ні, вже пізно, не вистачить смуги! В навушниках: «Включати!» Це бортінженер. «Звичайно!» — подумки кричу я і безмовно воруху губами.

Виключити. Всі чотири, — звучить непередбачено знайомий голос другого пілота, котрий винює нині обов'язки командира. Сила інерції бунує влітку з крісла, я і тільки витримують прив'язні реміні. Гальмуємо. Пахне паленою гумою. Секунди, секунди. Сотні, десятки метрів. Нарешті, спинаємось біля самісного краю льотного поля... А якби втрутився я, забувши про своє місце в цьому польоті, — хто знає, чим би все скінчилося.

Потім я порухався секунди і знайшов для себе визначення даної ситуації — мабуть, це були найважливіші й найдовші у моїй льотній практиці «чотири секунди невтручання».

Отже, що протиставляє льотчій подібним сюрпризам? Усе одразу, і досвід, і знання, і витримку, і інтуїцію. Миттєва і повна мобілізація, і, як результат, — правильне рішення і дія. Або — відсутність дії, як-от в цьому випадку, справді непередбаченому.

НАШ ГІСТЬ— ЖУРНАЛ «РАНОК»

А. НЕЩІНСЬКИЙ

ДОТИ

Почекай,
Помовчи,
Не розпитуй,
Чом один уцілів серед них,
Бо якого снарядом розбито,
А якого — закрито грудьми.
...Перетлілу саперську лопатку
Перед дотом минають плуги.
Ти спали-розкажи мені,
Чя не тут твої хлопці лягли?
Ой снажи-розкажи мені,
маті,
Чя найменшенький біг
не сюди?
...В амбразуру подивився —
маки!

В полі обстрілу,
Всі як один.

менше не можна. Інакше полетів би він один...
Цей унікальний експеримент — найвищий ступінь ризику. На подібний ризик мають право лічені люди. Навіть поміж дуже досвідченими льотчиками-випробувачами.

Так, Юрій Курліну, Герою Радянського Союзу, щастить. Він літає гарно й легко. Це Курлін перший підняв у повітря «Антей», це він демонстрував АН-22 в Парижі на Міжнародній виставці. Парижани були в широмо захваті, коли під час повітряного парадів в Ле Бурже його «Антей» низько пройшов над трибунами з двома зупиненими двигунами, вітаючи півмільйонну аудиторію похитуванням з крила на крило. Отже, інтерв'ю «Ранку» з героєм-випробувачем.

— Яким спортивним комплексом ви користуєтесь для підтримання «робочої форми»? І які ваші взаємини з медициною?

— За будь-яких обставин — ранкова гімнастика. З добрим навантаженням. Далі пообідня, так би мовити, «виробничка» зарядка. За спеціальним комплексом. Сюди увходять, крім усього, спортивні ігри — волейбол, баскетбол, а також вправи зі штангою і т. ін. І це щодня. Адже справа не лише в міцних м'язах, а й у

ОБЕРТАЮЧИ ГЛОБУС

Не та риба

Рибалки невеличкого французького траулера «Ігуана» ловили рибу за дві милі од берега. Зненацька сітка за щось зачепилась. Попри всі зусилля, впоратися з важким виловом вони не змогли і передали по радіо на берег прохання про допомогу. Та ось сітка здригнулася й сама повільно повзла вгору. Врадували рибалки вже підраховували торг, коли на поверхні з'явився обплутаний сіткою французький підводний чо-

веп «Еспадо». Як на сміх, ця назва означає «риба-меч».

Небезпечні пасажири

Профспілка водіїв таксі Стамбула звернулася до турецьких властей з вимогою затвердити запропоновані нею нові правила користування таксомоторами. У цих правилах є, зокрема, такий пункт: «Водії таксі має право відмовитись перевозити п'яних, пасажири у брудному одязі, а також американських військовослужбовців».

Успіхи підводної археології

Археологи-аквалангісти ОАР, досліджуючи залишки флоту Наполеона затопленого англійцями в Александрії, знайшли на дні гігантську стару давньогрецьку ікону богині Ісиди. Поряд виявлено гранітні колонни храму, гігантські сфинкси і уламки ритуального керамічного посуду. Храм опустився на дно моря внаслідок сильного

землетрусу, що відбувся за кілька років до нашої ери.

Продається... вулкан

Мешканець острова Хонгайде в Японії Масао Мімацу має земельну ділянку. Але більшу її частину займає діючий вулкан. Його Мімацу вмістив у газеті оголошення про те, що дотрляд за вулканом по і підтриманню його в робочому стані вимагає величезних витрат, тож він згоден продати свій вулкан бажаному.

ПОКАЗУЄ КІРОВОГРАД

СЕРЕДА, 22 ВЕРЕСНЯ.
ПЕРША ПРОГРАМА. 10.40 — Кольорове телебачення. Художній фільм «Актриса-кріпачка». (М). 12.15 — Телебачення «Листи у безсмертя». (К). 12.45 — «Кругозір». (М). 13.40 — Телебачення «Буря». (Кіровоград на Республіканське

телебачення). 17.15 — Телебачення. (К). 17.35 — Кольорове телебачення для дітей. «Карлсон повернувся». (М). 18.00 — Новини. (М). 18.05 — Програма передач (Кіровоград). 18.10 — «Вірний син Росії». До 200-річчя з дня народження Радського. (Кіровоград). 18.30 — За накресленнями XXIV з'їзду КПРС. «Тут народ-

жуються проєкти». (Одеса). 19.00 — Кольорове телебачення. Телефільм «Сталево колюче». (М). 19.30 — Кольорове телебачення. Чемпіонат Європи з футболу. СРСР — Північна Ірландія. (М). 21.15 — Програма «Час». (М). 21.45 — «Портрети композиторів». Д. Шостакович. (М). 23.00 — Тележурнал «Старт».

(К). 23.45 — Телебачення. (К). ДРУГА ПРОГРАМА. 19.00 — Художній фільм «Ранок дового дня». (К). 20.30 — «На добраніч, діти!» (К).

ЧЕТВЕР, 23 ВЕРЕСНЯ.
ПЕРША ПРОГРАМА. 10.40 — Художній фільм «Злочин і покарання». II серія. (К). 12.30 — Для дітей «Чудові сходишки». (М). 13.00 —

Телебачення. (К). 16.00 — Програма передач. (Кіровоград). 16.05 — Населенню про цивільну оборону. (Кіровоград). 17.05 — Телебачення. (К). 17.15 — Кольорове телебачення. Документальний фільм «Три капітани». (М). 17.45 — «За вашим проханням». Відповідаємо на питання харківських моторобудівників. (М). 18.00 — Каютокомпанія «Глобус».

Одеса). 18.30 — Ленінський університет мільйонів. (М). 19.00 — Спортивна програма. В перерві — «За рідними партійними накресленнями». (Кіровоград). 21.00 — Програма «Час». (М). 21.30 — Концерт. (Ужгород). 22.00 — Все про спортлото. (М). 22.35 — Співає на-

родна артистка СРСР Б. Руденко. (М). 23.20 — Телебачення. (К). ДРУГА ПРОГРАМА. 19.00 — Українське кольорове телебачення. «Шлях у мистецтво». (К). 19.50 — Художній телефільм «Останній рейс «Альбатроса»». (М). 21.00 — «На добраніч, діти!» (К).

Наша адреса і телефони

м. Кіровоград, вул. Пуначарського, 35.
Телефони: відповідального секретаря — 2-45-35, відділу військово-патріотичного виховання і спорту — 2-45-35, решти відділів — 2-45-36.

«МОЛОДИЙ КОМУНАР», орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ, г. Кіровоград.

Друкарня ім. Г. М. Димитрова, обласного управління по пресі, м. Кіровоград, вул. Гліниа, 2.